

Redaktør Chr. Christensen skriver i 1920'erne sine "Roskilde Føljetoner", og i udgaven "Roskilde Føljetoner II" omtales Bangs Hjørne, Nytorv 4, møntfundet m.v.

Bangs Hjørne.

Det store Møntfund i Roskilde.

Et af Roskildes smukke Huse.

Roskilde Landbobank har af A/S Ferd. Bangs Efterf. købt Hjørneejendommen samt Nabejendommen paa Stændertorv. Repræsentantskabet vedtog Købet den 17. Februar.

En af de mest kendte og mest anvendte Stedbetegnelser i Roskilde er „Bangs Hjørne“. Her mødes man og

sætter hinanden Stævne, og herfra kan man hurtigt komme til alle Dele af Byen. Navnet er gammelt. Siden 1844, da Ferd. Bang her grundlagde sin kendte Tobaksfabrik, har Navnet været knyttet til Ejendommen. Fabriken var i Kælderen, i Stuen var Forretningen og paa 1ste Sal var Familieboligen. Ferd. Bang, der var født i 1814, døde i 1879 og havde allerede i 1872 overdraget Virksomheden til sin Søn Vilh. Bang, der var født i 1846. Han døde i 1899, men allerede i 1898 var Forretningen omdannet til et Aktieselskab, der siden har ejet og drevet den. Virksomheden er saaledes forlængst ude af Slægten Bangs Besiddelse, men Firmanavnet er bibeholdt.

Ferd. Bang var i sine bedste Aar en høj, smuk, kraftigt bygget Mand, begavet med et usædvanligt Fond af Mutterwitz og i Besiddelse af en høj Grad af Slagfærdighed i Replikken, parret med elskværdig Godmodighed. Han var en meget gæstfri Mand, der gerne samlede en glad Kreds ved sit altid vel-forsynede Bord. Den kendte, københavnske Boghandler Otto B. Wroblewski var i sine unge Aar Boghandler i fem Aar, 1853—58, i Roskilde og boede først lige overfor Bang i en af de senere nedrevne Ejendomme paa Torvet; siden sad han til Leje hos Bang. I sine elskværdige Erindringer „Fem Aar i Roskilde“ tegner han et smukt og sympatisk Billede af Ferd. Bang, i hvis Hus han hyppigt nød Gæstfrihed, og om hvem han kun har lyse og fornøjelige Minder.

Ferd. Bangs sidste Leveaar var alt andet end hyggelige. Den store, stærke, tilsyneladende livskraftige Mand blev ramt af et apoplektisk Anfald, der lammede hele hans ene Side. Lunet svigtede ham ikke; han skal saaledes have beklaget sig over, at han, der dog ærligt og redeligt havde betalt sine Præ-

mier til Livsforsikringsselskabet, ikke fik den halve Sum udbetalt, da dog hans halve Legeme var dødt!

Til Ejendommen hører ikke alene det lave, to-Etages Hjørneste, men ogsaa den store, anselige, røde Nabobygning ud mod Torvet. I Frontespiciens Vindfløj staar indhugget Aarstallet 1854. Huset er opført af Ferd. Bang og blev paa-begyndt i 1853. Det smukke Hus er arkitektonisk set et af de bedste i Roskilde. Stilen er nederlandsk Renaissance. Med sine Sandstensbaand, sin høje Frontespice, det smukke Forhold mellem Etagerne og Vinduerne og navnlig indtil det ved en uheldig Restaurering for nogle Aar siden mistede sine oprindelige, smukke Gavle, er det et af de Huse, som Øjet dvæler ved med Velbehag. Det er et rigtig godt, solidt Borgerhus. Det er bygget efter Tegning af Arkitekten, Professor V. T. Walter, der var Bangs Svoger. Walter blev senere kgl. Bygningsinspektør for Jylland med Bopæl i Aarhus, hvor han udfoldede en betydelig Virksomhed. Han var ikke nogen særlig original, men en smagfuld og dannet Arkitekt, som behandlede de mange Opgaver, der stilledes ham, med Respekt og Alvor. Han døde i Aarhus i August 1892, ramt af et Koleraanfald, han havde paadraget sig i Hamborg.

Under Opførelsen af Huset hændte en ret ejendommelig Episode, som Wroblewski efter Selvsyn skildrer saaledes:

Det var en Lørdag Eftermiddag ved Sommertid, at en Del Arbejdsmænd var ved at udgrave Grunden, da jeg pludselig saa Folk strømme til fra Gader og Stræder, og jeg som Genbo var naturligvis ikke sen til at løbe over Torvet for at se, hvad der var paa Færde. Bang fortalte da, at han havde staaet og set paa Udgravningen, og da han blev ked af den kejtede Maade, paa hvilken en af Arbejdsmændene haandterede Hakken, sagde han: „Lad mig faa den, saa skal

De se, hvordan den skal bruges“, og dermed tog han den og huggede den med al Kraft ned i Jorden, men op om ham stod et Væld af store Sølvpenge, der faldt klingrende til Jorden omkring ham. Han havde ramt en stor Krukke fuld af store Sølvpenge, der tillige med en Læderpose, fyldt af tyske Skillinger, der laa som sammenbrændte i en Klump, formodentlig var gravede ned i Ufredstid, ingen yngre, om jeg mindes ret, end Christian IV's Tid. Der blev jo stor Staahej om Ejendomsretten til denne Skat, der var af flere Hundrede Rigsdalers Værdi; nogle mente, at det var Arbejds mændenes, andre, at det var Grundens Ejeres. Imidlertid samlede Bang hele Herligheden i det Arbejdsforklæde, han havde paa, og bar den, som han gik og stod, ledsaget af en stor Skare nysgerrige, over paa Politikammeret, hvor den afleveredes. Trods adskillige mer eller mindre Vedkommendes Optræden, der vilde hævde Arbejdernes Ret, tilfaldt Fundet Bang, der ikke alene var Grundens Ejer, men ogsaa den virkelige Finder. Mønterne sendtes senere til Møntkabinetet i København, der udtog, hvad man havde Brug for, medens Resten tilfaldt Bang.

Huset blev opført med særligt Hensyn til, at Wroblewski skulde have hele Stueetagen til Boglade og Beboelse. I det Fag, der støder op til Hjørnehuset, var der i den Anledning anbragt en Trappe med Dør op til Bogladen. Da Wroblewski flyttede i 1858, blev Trappen borttaget og et Fag Vinduer indsat i Stedet. Siden boede Ferd. Bang selv i denne Lejlighed til sin Død. Indgangen til Huset er nærmest Sparekassen.

— Landbobanken ejer i Forvejen sin store Ejendom paa Algade, der er rejst paa den Grund, hvor Roskilde første Raadhus laa. Bankens Bokser er indrettede i de gamle, solide Raadhuskæl-

dere. Ved denne Erhvervelse faar Bankens Ejendom en smuk, naturlig Afrunding.